

Avel för lönsamma nordiska mjölkkor

Anders Fogh (NAV/SEGES), Emma Carlèn och Freddy Fikse (NAV/Växa Sverige), Terhi Vahlsten (NAV/Faba)

NTM är skapat av och för nordiska mjölkbönder för att genom avelsarbete ge bästa lönsamhet genom den rätta balansen mellan högre produktion och lägre kostnader. NTM är din försäkring för att välja tjurar som passar ditt produktionssystem.

Hur avlar vi framtidens ko? Avelsorganisationer runt om i världen pekar ut lite olika inriktningar. Det beror bland annat på att priser och produktionsförhållanden skiljer sig åt i olika delar av världen. Den perfekta kon för en gräsbasead produktion med säsongskalvning som på Nya Zeeland är inte automatiskt en perfekt ko för produktion i Norden. Det är därför vi i de nordiska länderna har en egen inriktning på vårt avelsarbete som passar nordiska mjölkbönder – nämligen NTM.

Skapat av bönder – för bönder

Mjölkbönder från avelsorganisationer i Danmark, Finland och Sverige har samarbetat med Nordisk avelsvärdering för att skapa ett uppdaterat NTM som införs i november 2018. Processen har pågått i nära två år och bönderna har varit involverade under arbetets gång. Inledningsvis genom att komma med input om produktionssystem och priser som kan förväntas i framtiden. I slutfasen genom att enas om de slutgiltiga förslagen om uppdaterade avelsmål för Holstein, Nordiska röda raser och Jersey.

Störst avelsframsteg för de ekonomiskt viktigaste egenskaperna

NTM kombinerar många egenskaper genom att väga in den ekonomiska fördelen av att förbättra varje ingående egenskap. Exempelvis så resulterar varje extra indexenhet för proteinavkastning ungefär två kg extra mjölkprotein producerat per laktation. Mejeriet betalar för det extra proteinet men samtidigt kostar det extra att producera mer protein. Skillnaden mellan den extra intäkten och kostnaden utgör den ekonomiska fördelen. Liknande beräkningar görs för fruktsamhet, juverhälsa och övriga egenskaper som ingår i NTM. Det är viktigt att inse att minskade kostnader, såsom sänkta veterinärkostnader tack vare friskare kor, är lika betydelsefulla för förbättrad lönsamhet som ökade intäkter genom högre mjölkavkastning.

Skräddarsytt för nordiska mjölkbönder

Mjolkproduktionen i de nordiska länderna kännetecknas av ett relativt högt mjölkpris, höga produktionskostnader samt konsumentkrav för hög produktkvalitet och god djurvälstånd. Vidare så behöver korna producera under tempererade eller kalla nordiska klimatförhållanden. Detta ger specifika prisförhållanden, unika för våra länder, som beaktas i NTM. Därför kan man säga att NTM är skräddarsytt för Nordiska mjölkbönder.

Ger bättre ekonomiskt resultat än utländska index

Styrkan med NTM är att det baseras på faktiska pris- och produktionsförhållanden samt medelvärden för olika egenskaper i våra nordiska länder. Dessa faktorer kan se annorlunda ut i andra länder, såsom exempelvis på Nya Zeeland eller i USA, vilket påverkar utformningen av dessa länders avelsmål. Skillnader kan vara kopplade till utfodring, inhysning/klimat, betalning för mjölk kvalitet med mera. Om en nordisk mjölkbonde använder sig av tjurar som är högt rankade på skalan i USA, kommer det sannolikt leda till avelsframsteg för flera viktiga egenskaper. Framsteget som erhålls för olika egenskaper kommer dock inte vara ekonomiskt optimalt och kommer att skilja sig från det framsteg som erhålls med avel för NTM.

Även i jämförelse med avelsmål från andra europeiska länder, där produktionsförhållandena är mer lika de vi har i Norden, är NTM att föredra. Detta eftersom även små skillnader i ekonomiska vikter ger ett annat utfall vad det gäller avelsframsteg. Dessutom har vi i de nordiska länderna unika registreringar i stor omfattning, främst för veterinärbehandlingar och klövverknningar, vilket ger oss en stor fördel när det gäller att avla för lönsamma kor. Nordiska mjölkbönder borde därför alltid fråga efter NTM när man köper semindoser.